

FOTO: BIRGIT INGVERSSEN, SEGES

REGLER FOR ØKOLOGISK PLANTEAVL

DET FØLGENDE GIVER EN KORT OVERSIGT OVER DE VIGTIGSTE REGLER INDEN FOR ØKOLOGISK PLANTEAVL OG EKSEMPEL PÅ OMLÆGNINGSFORLØB.

OMLÆGNING

- Anmeldelse af omlægning af nye arealer kan ske året rundt og på alle datoer. Arealerne kan tidligst påbegynde omlægning, når Landbrugsstyrelsen har modtaget anmeldelsen.
- Inden udgangen af det 4. kalenderår, efter omlægningen er påbegyndt, skal hele bedriften have påbegyndt omlægning til økologisk produktion.
- Se eksempler på omlægningsforløb i nedenstående figurer.

UNDTAGELSER FOR AFRØDER TIL FODER OG AFRÆSNING

- Proteinafgrøder, der høstes i første omlægningsår (0-12 måneder efter jorden er påbegyndt omlægning), kan indgå i en økologisk foderration med op til 20 pct. til egne dyr på bedriften. Proteinafgrøder er ærter, hestebønner, lupin, kløvergræs, lucerne og der må ikke være iblandet korn eller lign. etårige afgrøder. 20 pct. af foderrationen beregnes pr. dyr pr. år, undtagen for bedrifter, der er omfattet af "Brancheaftalen for kreaturer" (økologiske mælkeproducenter og kødkvægsproducenter, der leverer til Friland), hvor de 20 pct. beregnes pr. dyr pr. dag.

- Omlægningsafgrøder fra egen bedrift kan indgå med op til 100 pct. i en økologisk foderration. Indkøbte omlægningsafgrøder kan indgå med op til 30 pct. i en økologisk foderration.
- Økologiske svin eller fjerkræ kan ikke bruge græsmarker i første omlægningsår (0-12 måneder efter jorden er påbegyndt omlægning) som udeareal. Der er dog evt. mulighed for at søge dispensation til at bruge udearealet efter 6 måneder.
- Økologiske får, geder og kødkvæg (fra bedrifter, som ikke leverer til Friland) kan afgræsse græsmarker i første omlægningsår i en periode, der svarer til 20 pct. af foderrationen på årsbasis (ca. 2 mdr.)
- Malkekødvæg og kødkvæg fra bedrifter, der er omfattet af "Brancheaftalen for kreaturer", kan ikke afgræsse omdrifts græsmarker i første omlægningsår, men kan afgræsse ekstensive, permanente græsmarker i første omlægningsår i en periode, der svarer til 20 pct. af foderrationen på årsbasis (ca. 2 mdr.)

SÅSÆD OG PLANTEMATERIALE

- Der skal bruges økologisk fremavlet udsæd af passende sorter. Udsæd fremavlet på marker under omlægning, hvor afgrøden er sået efter påbegyndt omlægning,

OMLÆGNINGSPERIODER OG STATUS FOR AFRØDER

AFGRØDETYPER	KONVENTIONEL AFRØDE	OMLÆGNINGSAFGRØDE	ØKOLOGISK AFRØDE
Etårige afgrøder (korn, majs, roer, grønsager m.m.)	Afgrøden er sået før påbegyndt omlægning, eller afgrøden høstes mindre end 12 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden er sået efter påbegyndt omlægning, og afgrøden høstes mindst 12 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden er sået mindst 24 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.
Græs/permanent græs (inkl. kløvergræs, frøgræs, kløverfrø, lucerne)	Afgrøden høstes mindre end 12 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden høstes mindst 12 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden høstes mindst 24 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.
Flerårige afgrøder (frugt og bær, pyntegrønt)	Afgrøden høstes mindre end 36 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.		Afgrøden høstes mindst 36 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.

kan bruges på lige fod med økologisk udsæd. Hvis der ikke kan fremskaffes økologisk udsæd, kan der bruges konventionelt ubejdet udsæd.

SE DEN ØKOLOGISKE FRØDATABASE: WWW.LANDBRUGSINFO.DK/OEKOUDSAED

- Der er forbud mod genetisk modificerede planter.
- Udplantningsplanter skal være økologisk fremdrevne/fremavlede.
- Der må ikke være parallelavl, det vil sige samme plantearart må ikke dyrkes på en økologisk enhed og på en ikke-økologisk enhed på bedrifter under samtidig drift, eller hvor alle marker ikke er påbegyndt omlægning. F.eks. er vinterbyg og vårbyg samme art.

GØDNING

- Kunstgødning er ikke tilladt, men der kan bruges visse ikke-kvælstofholdige gødningstyper som f.eks. patentkali, svovl, mikronæringsstoffer og kalk. De tilladte gødningstyper fremgår af bilag 1 i vejledning om økologisk jordbrugsproduktion med betingelser for anvendelse.
- Der må ikke bruges forsuret med svovlsyre gylle.
- Der må ikke bruges kommunalt slam på økologiske jordarealer.
- Kartoffelsaft, saft fra grønpiller, frugtsaft, vinasse og lign er tilladt som ikke-økologisk gødning, hvis det kun er tilsat lovligt tilsætningsstoffer (konservering med svovlsyre er f.eks. ikke tilladt).
- Halmaske fra ikke-økologisk halm er tilladt fra eget fyr, men ikke fra andre bedrifter/varmehuse.
- Pesticider og kemiske bejdsemidler er ikke tilladt.
- Der må maks. bruges gødning, der svarer til 170 kg total N/ha. Der må bruges ikke-økologisk gødning, som svarer til 50 kg udnyttet N/ha uden yderligere dokumentation.
- Harmonikrav og fosforregulering for økologiske bedrifter følger de generelle regler. Den generelle N-kvotet for bedriften må ikke overskrides.
- Bedrifter med femårigt tilsagn om Økologisk Arealtilskud kan vælge enten maks. 100 kg udnyttet N/ha harmoniareal ved basistilskud eller maks. 60 kg udnyttet N/ha harmoniareal ved N-tillæg til basistilskuddet. Alle mælkeproducenter og kødkvægsproducenter, der leverer til Friland, er omfattet af en brancheaftale og skal overholde maks 100 kg udnyttet N uanset om de søger økologisk arealtilskud eller ej.

PLANTELOGBOG

- Gødning, plantebeskyttelsesmidler og høstet afgrøde skal registreres i en logbog for hver enkelt mark. For gødning skal dato for udbringning, gødningstype, status og mængde (tons) fremgå. For plantebeskyttelsesmidler skrives dato, navn, metode og årsag til anvendelsen. Ved høst oplyses afgrøde, høstmåned, en skønnet mængde og økologisk status. F.eks. skal hvert slæt græs registreres med et skønnet udbytte.
- Dokumentation for modtaget/afsat gødning skal også findes på bedriften.

SKEL

- Der skal være tydelige skel mellem økologiske og ikke-økologiske arealer, således at der ikke kan ske sammenblanding af afgrøder.

VÆR OPMÆRKSOM PÅ:

- At Landbrugsstyrelsen "Økologiadministration" autoriserer bedriften og kontrollerer den mindst en gang om året.
- At du skal indsende oplysninger om bedriften hvert år i fællesskemaet senest den 21. april.
- At der ikke opstår parallelavl ved samtidig drift af en økologisk og en ikke-økologisk enhed, eller ved tilkøb af nye marker, som ikke lægges om med det samme. Slæt ifm. permanente græsmarker giver særlige problemer.
- Økologer skal kunne dokumentere, at de har brugt den rigtige såsæd – og at den ikke er genetisk modificeret (GMO-fri).
- At du ikke har gamle gødningssække og dunke med kemikalier stående, når alle arealer på bedriften er lagt om.
- Økologer skal have en ajourført markgødningsplan uanset bedriftens og husdyrholdets størrelse.
- Økologer, der importerer husdyrgødning, skal være tilmeldt registret for N-afgiftsfritagelse.
- At du kan søge tilskud til økologisk dyrkede arealer fra Landbrugsstyrelsen.

Se: lbst.dk/Tilskudsguide

Reglerne er sammenfattet og uddybet i Landbrugsstyrelsens Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion. Se: lbst.dk/okologi

EU-reglerne er fastsat i Rådets Forordning (EF) 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning m.v. og Kommissionens forordning (EF) 889/2008 af 5. september 2008 om gennemførelsesbestemmelser for RFO 834. Danske regler om økologi er fastsat i bekendtgørelse nr. 1657 af 14. december 2015 af Økologiloven og bekendtgørelse nr. 194 af 24. februar 2017 om økologisk jordbrugsproduktion m.v. Forordningen er direkte gældende og omfatter de fleste regler.

Find flere oplysninger om økologisk planteproduktion på LandbrugsInfo.dk under "Økologi".

KONTAKT

Birgit Ingvorsen, Landskonsulent
Økologi Innovation
bii@seges.dk
D +45 8740 5493 / M +452374 3798

Sven Hermansen, Chefkonsulent
Økologi Innovation
svhe@seges.dk
D +45 8740 5043 / M +45 2931 4643

EKSEMPEL PÅ OMLÆGNING TIL ØKOLOGISK PLANTEPRODUKTION DEN 1. APRIL 2017

		01.04.2017	01.04.2018	01.04.2019	Høst 2019
Salg af afgrøder	Konventionel pris ved salg af afgrøder			Omlægningspris ved salg af afgrøder	Økologisk pris ved salg af afgrøder
	Afgrøder til foder	Start omlægning. Alle øko-regler skal overholdes, men der må gerne være sået en konventionel afgrøde på arealet. Afgrøder til fremavl, der sås efter 01.04.2017, kan bruges/sælges som såsæd til økologiske marker. Proteinafgrøder, der sås/høstes efter 01.04.2017 kan indgå i en økologisk foderration med op til 20 pct. til egne dyr på bedriften.	Afgrøder, der høstes efter 01.04.2018, kan bruges/sælges som omlægningsfoder. Til egne dyr på bedriften med op til 100 % af foderrationen. På andre bedrifter med op til 30 % af foderrationen.	Græs og kløver, der høstes efter 01.04.2019 kan bruges/sælges som økologisk	Enårige afgrøder, der er sået efter 01.04.2019, kan bruges/sælges som økologiske
Ansøgning og indberetning	Ansøgning om autorisation				
	Ansøgning om tilskud og indberetning om økologi i Fællesskema 2017	21.04.2017	01.09.2017	Start af tilsagnsperiode (5 år) for økologisk arealtilskud – udløber 31.08.2022	
		21.04.2017	01.09.2017	21.04.2018	Januar 2019 (eller senere)
				Anmodning om udbetaling og indberetning om økologi i Fællesskema 2018	Økologitilskud 2018 udbetales

EKSEMPEL PÅ OMLÆGNING TIL ØKOLOGISK PLANTEPRODUKTION DEN 1. AUGUST 2017

	01.04.2017	01.04.2018	01.04.2019	Høst 2020
Salg af afgrøder	Konventionel pris ved salg af afgrøder	Omlægningspris ved salg af afgrøder		Økologisk pris ved salg af afgrøder
Afgrøder til foder	Start omlægning. Alle øko-regler skal overholdes, men der må gerne være sået en konventionel afgrøde på arealet. Afgrøder til fremavl, der sås efter 01.04.2017, kan bruges/sælges som såsæt til økologiske marker. Proteinafgrøder, der sås/høstes efter 01.04.2017 kan indgå i en økologisk foderration med op til 20 pct. til egne dyr på bedriften.	Afgrøder, der høstes efter 01.04.2018, kan bruges/sælges som omlægningsfoder. Til egne dyr på bedriften med op til 100 % af foderrationen. På andre bedrifter med op til 30 % af foderrationen.	Græs og kløver, der høstes efter 01.04.2019 kan bruges/sælges som økologisk	Enårige afgrøder, der er sået efter 01.04.2019, kan bruges/-sælges som økologiske
Ansøgning og indberetning	Ansøgning om autorisation Ansøgning om tilskud og indberetning om økologi i Fællesskema 2017	21.04.2017 01.09.2017	21.04.2018 Anmodning om udbetaling og indberetning om økologi i Fællesskema 2018	Januar 2019 (eller senere) Økologitilskud 2018 udbetales
Start af tilsagnsperiode (5 år) for økologisk arealtilskud – udløber 31.08.2022				

**Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa Investerer i landdistrikterne**

Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugs- og Fiskerstyrelsen

LDP 2020

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne